

והנה הפוסקים בארו את טעם הדבר בכך, שבדרך-כלל אשה מקפידה על התחבושת ולכן היא חוצצת. אם-כן בנידון השאלה, שבמפורש נאמר לה לא להסיר את התחבושת לזמן ארוך — אינה מקפידה עליה. ולדעת המהרש"ם, אין לחלק לענין חציצה בין אם דעתה להחליף את החבישה או לא.

מסקנה:

"יש להתירה לטבול עם הרטייה".

(שאלות ותשובות הר צבי, חלק יורה דעה, סימן קס"ט).

מקורות נוספים:

סדרי טהרה, סי' קצ"ח, אות כ"ד; שו"ת כתב סופר, חיו"ד, סי' צ"א; שו"ת דברי חיים, ח"ב, סי' ס"ה; שו"ת מהרש"ם, ח"א, סי' ז'; חכמת אדם, כלל קי"ט, ס"ז; שו"ת דברי מלכיאל, ח"ה, סי' ק"ח; שו"ת ציץ אליעזר, ח"ד, סי' ט'.

## נתוח האשך הטמיר

השאלה:

במקרה שאשך אחד לא ירד למקומו ולפעמים צריך להוציאו — האם יש איסור בנתוח כזה מטעם סירוס, והאם אסור למנותח כזה להתחתן מדין פצוע דכא?

תשובה:

במסכת בכורות (דף מ') מצינו מחלוקת ביחס לדינו של גבר, שאחד האשכים דבוק בכסלים ואי אפשר להביאו למקומו ע"י מיעור. דעת רבי עקיבא — והלכה כמותו — שגבר כזה אינו מסוגל להוליד, ולכן אשך זה נחשב כבשר בעלמא. אי לכך אין לו דין של פצוע-דכא אם יחתכו אותו, וגם אין בזה איסור סירוס. ובפרט אם מדובר באשך אחד, הרי יש הרבה פוסקים שמתירים בכל אופן.

מסקנה:

נתוח כזה מותר, גם אם יש צורך לכרות את האשך.

(שאלות ותשובות אגרות משה, חלק אבן-העזר, סימן י"ב).

מקורות נוספים:

הערות לאוצר הפוסקים, כרך ט', עמ' קל; נועם, כרך ז', עמ' שצ"ו, ועוד.

## בענין כריתת אשך מחמת מחלה

השאלה:

אדם, שחלה באשך אחד והוצרכו הרופאים לכרותו, האם מותר לו לישא אשה, או שמא דינו כפצוע דכא, שאסור לבא בקהל?

תשובה:

בשולחן ערוך (אבן העזר, סימן ה', סעיף י') מובאת מחלקת בין הרמב"ם לבין הרא"ש ורש"י, במקרה שהאשכים נפגעו עקב מחלה — לדעת הרמב"ם כריתתם במקרה כזה היא בגדר סריס בידי שמים, כיון שיסודה הוא מחלה, ומותר לבא בקהל. ולדעת הרא"ש ורש"י — מקרה זה הוא בגדר סריס בידי אדם — ואסור

לבא בקהל. לדעת המחבר, יש להכריע כשיטת הסוברים שזה בידי שמים, ולהתיר לבא בקהל, וכן פסקו רבים מהאחרונים.

ואף לשיטת הרא"ש המחמיר וסובר, שכריתת אשך לאחר מחלה נחשב כסריס בידי אדם, היינו דוקא כשהמחלה היא בכל הגוף ופוגעת גם באשכים, אך כשהמחלה מתחילה באשכים עצמם — גם הרא"ש מודה, שזה נחשב כבידי שמים — ומותר לשאת אשה.

והנה, שיטת רבנו תם להכשיר לבוא בקהל במקרה שרק אשך אחד נכרת, אך האחרונים הגבילו היתר זה רק למצב שהאשך היה שלם ונכרת. אבל אם נפצע קודם ואחר-כך גיטל — פסול.

והנה אף אם ננית, שנידון-דין הוא בגדר ספק פצוע-דכא, גם אז יש מקום להתיר, לפי מה שפסקו האחרונים, שספק פצוע-דכא מותר לבוא בקהל. ולדעת המחבר, קולא זו חלה גם במקרה שהספק הוא בדיון, וגם במקרה שהספק הוא במציאות.

מסקנה:

"והנני מסכים... להיתרא, דמותר לו לישא אשה על פי הטעמים שנבתארו".  
"שו"ת עין יצחק, חלק א', חלק אבן העזר, סימן ט'.

מקורות נוספים:

ספר אסיא ב', עמ' 40, 41, 141; אוצר הפוסקים, אבן העזר, סי' ה', סקנ"ו, אות א'.  
ובספרים שצויינו שם; הלכה ורפואה, ב', עמ' ע"א.

## נתוח לשינוי המין

השאלה:

יילוד שמבחינה חיצונית נראה כנקבה, אך מבחינה גנטית הוא זכר, ואכן לא נמצאו לו איברי נקבה פנימיים אך נמצא אשך אחד. האם מותר להופכו לנקבה ולכרות את האשך?

תשובה:

לדעת המחבר, הדבר הקובע את המין לפי ההלכה הוא לפי מה שנראה לעין. לכן מותר לנתח יילוד כזה ולהופכו לנקבה, מכיון שבחיצוניותו נראה כנקבה. ולענין כריתת האשך במקרה זה — לדעת המחבר אין בו משום איסור סירוס, מכיון שאין לו איברי זכרות אחרים פרט לאשך זה, ואם-כן אינו בסוג זכר כלל. יתרה מזאת, גם באנדרוגינוס — ייצור שיש בו גם איברי זכר וגם איברי נקבה — דעת רוב הפוסקים, שאין בכריתת האשך משום סירוס, כי אינו ראוי להוליד.

ובמקרה של אנדרוגינוס ממש — דעת המחבר נוטה להתיר להופכו לזכר. אך אם קיימים שקולים עדיפים להופכו לנקבה — מותר גם זאת. ומה ששוללים מיצור זה קיום מצוות כזכר — אין לאסור משום כך, מכיון שמציאותו משתנה, ובפרט שהדבר נעשה בקטנותו כשעדיין לא חייב במצוות.

מסקנה:

"דעתי נוטה, שמותר לבצע זאת — הן באופן כללי להפוך את המין היילוד